

31996L0092

L 27/20

EUROPOS BENDRIJŲ OFICIALUSIS LEIDINYS

1997 1 30

**EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA 96/92/EB
1996 m. gruodžio 19 d.
dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių**

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 57 straipsnio 2 dalį, 66 ir 100a straipsnius,

atsižvelgdami į Komisijos pasiūlymą ⁽¹⁾,

atsižvelgdami į Ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽²⁾,

laikydami Sutarties 189b straipsnyje nustatytos tvarkos ⁽³⁾,

(1) kadangi svarbu patvirtinti priemones, garantuojančias sklandų vidaus rinkos veikimą; kadangi vidaus rinką sudaro teritorija be vidaus sienų, kurioje garantuojamas laisvas prekių, asmenų, paslaugų ir kapitalo judėjimas;

(2) kadangi konkurencinės elektros energijos rinkos sukūrimas yra svarbus žingsnis formuojant vidaus energetikos rinką;

(3) kadangi šios direktyvos nuostatos neturėtų daryti įtakos Sutarties visapusiškam taikymui, o svarbiausia vidaus rinkos ir konkurencijos nuostatomis;

(4) kadangi elektros energijos vidaus rinkos sukūrimas ypač svarbus šio produkto gamybos, perdavimo ir paskirstymo efektyvumui didinti, kartu padidinant tiekimo saugumą ir Europos ekonomikos konkurencingumą bei gerinant aplinkos apsaugą;

(5) kadangi elektros energijos vidaus rinka turi būti kuriama nuosekliai, kad pramonės įmonės lanksčiai ir tvarkingai prisitaikytų prie naujų sąlygų ir būtų atsižvelgta į įvairius būdus, kuriais šiuo metu veikia elektros energijos sistemos;

(6) kadangi elektros energijos sektoriaus vidaus rinkos kūrimas turėtų sudaryti palankias sąlygas sistemų sujungimui ir jų tarpusavio suderinamumui;

(7) kadangi 1990 m. spalio 29 d. Tarybos direktyva 90/547/EEB dėl elektros energijos perdavimo tinklais ⁽⁴⁾ ir 1990 m. birželio 29 d. Tarybos direktyva 90/377/EEB dėl Bendrijos tvarkos, leidžiančios padidinti dujų ir elektros energijos kainų galutiniams pramonės vartotojams skaidrumą ⁽⁵⁾, numato elektros energijos vidaus rinkos sukūrimo pirmąjį etapą;

(8) kadangi dėl to dabar būtina imtis tolesnių priemonių, siekiant sukurti elektros energijos vidaus rinką;

(9) kadangi vidaus rinkoje veikiančios elektros energijos įmonės, nepažeisdamos komunalinių paslaugų teikimo įsipareigojimų, turi siekti konkurencijos elektros energijos rinkoje;

(10) kadangi valstybių narių sistemos, reguliuojančias elektros energijos sektorių, yra skirtingos dėl šiuo metu esančių struktūrinių skirtumų;

(11) kadangi, remiantis subsidiarumo principu, Bendrijoje turėtų būti patvirtinti bendrieji sistemos kūrimo principai, leidžiant kiekvienai valstybei narei pačiai pasirinkti jos konkrečią padėtį geriausiai atitinkantį režimą, tačiau šiuos principus detalai turėtų įgyvendinti valstybės narės;

(12) kadangi, nepaisant vyraujančios rinkos struktūros, remiantis šios direktyvos nuostatomis, sistema turi būti atvira ir padedanti siekti lygiaverčių ekonominių rezultatų valstybėse, tuo pačiu siekiant panašaus rinkų atsivėrimo laipsnio bei panašių galimybių naudotis elektros energijos rinkomis;

(13) kadangi kai kuriose valstybėse narėse turi būti nustatyti komunalinių paslaugų teikimo įpareigojimai, garantuojantys saugų tiekimą ir vartotojų bei aplinkos apsaugą, kurių, jų nuomone, negali garantuoti laisva konkurencija;

⁽¹⁾ OL C 65, 1992 3 14 p. 4 ir OL C 123, 1994 5 4, p. 1.

⁽²⁾ OL C 73, 1993 3 15, p. 31.

⁽³⁾ 1993 m. lapkričio 17 d. Europos Parlamento nuomonė (OL C 329, 1993 12 6, p. 150). 1996 m. liepos 25 d. Tarybos bendroji pozicija (OL C 315, 1996 10 24, p. 18) ir 1996 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento sprendimas (dar nepaskelbtas Oficialiajame leidinyje). 1996 m. gruodžio 19 d. Tarybos sprendimas.

⁽⁴⁾ OL L 313, 1990 11 13, p. 30. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Komisijos sprendimu 95/162/EB (OL L 107, 1995 5 12, p. 53).

⁽⁵⁾ OL L 185, 1990 7 17, p. 16. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Komisijos direktyva 93/87/EEB (OL L 277, 1993 11 10, p. 32).

- (14) kadangi ilgalaikis planavimas gali būti viena iš priemonių vykdyti šiuos komunalinių paslaugų teikimo įpareigojimus;
- (15) kadangi Sutartyje yra nustatytos konkrečios taisyklės, ribojančios laisvą prekių judėjimą ir konkurenciją;
- (16) kadangi Sutarties 90 straipsnio 1 dalies nuostatos ypač įpareigoja valstybes nares taikyti šias taisykles valstybinėms įmonėms ir įmonėms, kurioms suteiktos specialios ir išimtinės teisės;
- (17) kadangi Sutarties 90 straipsnio 2 dalies nuostatos tam tikromis sąlygomis įpareigoja įmones, kurioms pavesta vykdyti bendrų ekonominių interesų paslaugas, laikytis šių taisyklių;
- (18) kadangi šios direktyvos taikymas nedaro įtakos tokių įmonių veiklai;
- (19) kadangi valstybės narės, nustatydamos elektros energijos sektoriaus įmonėms komunalinių paslaugų teikimo įpareigojimus, turi pripažinti atitinkamas Sutarties taisykles taip, kaip jas aiškina Teisingumo Teismas;
- (20) kadangi, kuriant elektros energijos vidaus rinką, reikia visapusiškai atsižvelgti į Bendrijos ekonominę ir socialinę sanglaudą, ypač nacionalinių ir Bendrijos elektros energijos perdavimo infrastruktūrų srityje;
- (21) kadangi 1996 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas 1254/96/EB, nustatantis tam tikras gaires dėl transeuropinių energetikos tinklų ⁽¹⁾, prisidėjo prie elektros energijos perdavimo integruotos infrastruktūros plėtojimo;
- (22) kadangi dėl to būtina nustatyti bendras elektros energijos gamybos bei perdavimo ir paskirstymo sistemų eksploatavimo taisykles;
- (23) kadangi gamybos rinkos kūrimui gali būti taikoma leidimų išdavimo ir viešųjų konkursų tvarka, ir ji turi būti taikoma remiantis objektyviais, skaidriais ir nediskriminuojančiais kriterijais;
- (24) kadangi taikant šią tvarką reiktų atsižvelgti į turinčių autonomiją ir nepriklausomų gamintojų padėtį;
- (25) kadangi, siekiant apsaugoti gamintojų ir jų vartotojų interesus, sistemos saugumui, patikimumui ir efektyvumui garantuoti visos perdavimo sistemos turi būti valdomos ir kontroliuojamos centralizuotai; kadangi turi būti paskirtas perdavimo sistemos operatorius, kuriam būtų pavesta sistemą eksploatuoti, prižiūrėti, ir, jei reikia, plėtoti; kadangi perdavimo sistemos operatorius turi veikti objektyviai, skaidriai ir nediskriminaciniu pagrindu;
- (26) kadangi perdavimo sistemų eksploatavimo ir tiesioginių linijų techninės taisyklės turi būti skaidrios ir garantuoti tarpusavio sąveiką;
- (27) kadangi elektrinių dispečeriniam valdymui turi būti nustatyti objektyvūs ir nediskriminuojantys kriterijai;
- (28) kadangi, siekiant saugoti aplinką, prioritetas gali būti suteiktas elektros energijos gavybai iš atsinaujinančių energijos šaltinių;
- (29) kadangi, paskirstymo lygiu, tam tikroje teritorijoje esantiems vartotojams gali būti suteiktos teisės tiekti energiją ir paskirtas vadovas valdyti, eksploatuoti, o prireikus, plėtoti paskirstymo sistemą;
- (30) kadangi, siekiant garantuoti skaidrumą ir nediskriminuojantį pobūdį, vertikalios integracijos įmonių perdavimo funkcija turėtų būti vykdoma atskirai nuo kitų veiklos rūšių;
- (31) kadangi vienintelio pirkėjo veikla turi būti atskirta nuo vertikalios integracijos įmonių gamybos bei paskirstymo veiklos; kadangi keitimasis informacija apie vienintelio pirkėjo veiklą ir įmonių gamybos bei paskirstymo veiklą turi būti ribojamas;
- (32) kadangi visų integruotų elektros energijos įmonių finansinė atskaitomybė turi būti kuo skaidresnė, ypač nustatant galimą piktnaudžiavimą dominuojančia padėtimi, pavyzdžiui, nurodant nepaprastai aukštus ar žemus tarifus arba vykdant diskriminacinius veiksmus lygiavertėms operacijoms; kadangi dėl to kiekvienai veiklos rūšiai turi būti parengta atskira finansinė atskaitomybė;
- (33) kadangi kompetentingoms valdžios institucijoms būtina sudaryti galimybę susipažinti su įmonės vidaus ataskaitomis, deramai laikantis konfidencialumo reikalavimo;
- (34) kadangi dėl valstybių narių struktūrų ir tam tikrų sistemų charakteristikų įvairovės turėtų būti įvairūs būdai, suteikiantys teisę naudotis sistemomis ir veikiantys pagal objektyvius, skaidrius ir nediskriminuojančius kriterijus;
- (35) kadangi turėtų būti priimta nuostata, leidžianti statyti ir naudoti tiesiogines linijas;

⁽¹⁾ OL L 161, 1996 6 29, p. 147.

- (36) kadangi turėtų būti numatytos garantijos ir ginčų sprendimo tvarka;
- (37) kadangi reiktų vengti piktnaudžiavimo dominuojančia padėtimi ir agresyvaus pobūdžio veiklos;
- (38) kadangi tam tikros valstybės narės gali patirti ypatingų sunkumų pritaikydamos savo sistemas, reiktų priimti nuostatą dėl laikinojo režimo taikymo arba laikinai netaikyti įstatymų, ypač mažoms izoliuotoms sistemoms;
- (39) kadangi ši direktyva sudaro tolesnį liberalizacijos etapą; kadangi, priėmus ją, vis tiek lieka kliūčių, trukdančių elektros energijos prekybai tarp valstybių narių; kadangi dėl to, atsižvelgus į sukauptą patirtį, gali būti teikiami siūlymai dėl elektros energijos vidaus rinkos gerinimo; kadangi Komisija, taikydama šią direktyvą, yra atskaitinga Tarybai ir Europos Parlamentui,
- 5) „perdavimas“ — elektros energijos transportavimas aukštos įtampos jungtine sistema, siekiant pristatyti ją galutiniams vartotojams ir skirstytojams;
- 6) „paskirstymas“ — elektros energijos transportavimas vidutinės ir žemos įtampos paskirstymo sistemomis, siekiant pristatyti ją vartotojams;
- 7) „vartotojai“ — elektros energijos didmenininkai ar galutiniai vartotojai ir paskirstymo įmonės;
- 8) „didmeniniai vartotojai“ — fiziniai ar juridiniai asmenys, jeigu valstybės narės pripažįsta juos, perkantys ar parduodantys elektros energiją, tačiau nevykdantys perdavimo, gamybos ar paskirstymo funkcijų sistemoje, kur yra jų įmonės, ar už jos ribų;
- 9) „galutinis vartotojas“ — vartotojas, perkantis elektros energiją savo vartojimo reikmėms;
- 10) „jungiamosios linijos“ — energetikos sistemas jungiantys įrenginiai;
- 11) „jungtinė sistema“ — perdavimo ir paskirstymo sistemos, sujungtos viena ar daugiau jungiamųjų linijų;
- 12) „tiesioginė linija“ — elektros linija, papildanti jungtinę sistemą;
- 13) „ekonominė pirmumo teisė“ — elektros energijos tiekimo šaltinių klasifikavimas pagal ekonominius kriterijus;
- 14) „papildomos paslaugos“ — visos paslaugos, reikalingos perdavimo ir paskirstymo sistemai eksploatuoti;
- 15) „sistemos vartotojas“ — fizinis ar juridinis asmuo, tiekiantis elektros energiją arba kuriam ji tiekama perdavimo ar paskirstymo sistema;
- 16) „tiekimas“ — elektros energijos tiekimas ir (arba) pardavimas vartotojams;
- 17) „integruota elektros energijos įmonė“ — vertikalios ar horizontalios integracijos įmonė;
- 18) „vertikalios integracijos įmonė“ — įmonė, vykdanči dvi ar daugiau elektros energijos gamybos, perdavimo ir paskirstymo funkcijų;
- 19) „horizontalios integracijos įmonė“ — įmonė, vykdanči mažiausiai vieną šių funkcijų: gamyba pardavimui arba elektros energijos perdavimas ar paskirstymas, o kitą — nesusijusią su energetine veikla funkciją;
- 20) „viešo konkurso tvarka“ — tvarka, kurią taikant numatyti papildomi poreikiai ir pakeistini pajėgumai patenkinami iš naujų ar esamų gamybos pajėgumų;

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

I SKYRIUS

Taikymo sritis ir apibrėžimai

1 straipsnis

Ši direktyva nustato bendras elektros energijos gamybos, perdavimo ir paskirstymo taisykles. Ji nustato taisykles, susijusias su elektros energetikos sektoriaus struktūra ir veikimu, patekimu į rinką, kriterijais ir tvarka, taikoma kvietimams dalyvauti viešuose konkursuose, leidimų išdavimo tvarka ir sistemų eksploatavimu.

2 straipsnis

Šioje direktyvoje:

- 1) „gamyba“ — elektros energijos gamyba;
- 2) „gamintojas“ — gaminantis elektros energiją fizinis ar juridinis asmuo;
- 3) „turintis autonomiją gamintojas“ — fizinis ar juridinis asmuo, gaminantis elektros energiją iš esmės tik savo poreikiams;
- 4) „nepriklausomas gamintojas“:
 - a) gamintojas, nevykdantis elektros energijos perdavimo ar paskirstymo funkcijų sistemos teritorijoje, kurioje yra jo įstaiga;
 - b) valstybėse narėse, kuriose nėra vertikalios integracijos įmonių ir taikoma konkursų tvarka, a punkte apibrėžtas gamintojas, kuriam gali ir nebūti taikoma ekonominio pirmumo teisė jungtinėse sistemose;

- 21) „ilgalaikis planavimas“ — ilgalaikių investicijų į gamybos ir perdavimo pajėgumus poreikio planavimas, siekiant patenkinti sistemos elektros energijos paklausą ir garantuoti tiekimą vartotojams;
- 22) „vienintelis pirkėjas“ — juridinis asmuo, kuris, toje sistemoje, kur jis turi įmonę, yra atsakingas už perdavimo sistemos vieningą valdymą ir (arba) centralizuotą elektros energijos pirkimą ir pardavimą;
- 23) „maža izoliuota sistema“ — sistema 1996 m. suvartojusi mažiau kaip 2 500 GWh, jeigu mažiau negu 5 % per metus suvartotos energijos gaunama jungiamosiomis linijomis su kitomis sistemomis.

II SKYRIUS

Bendros sektoriaus organizavimo taisyklės

3 straipsnis

1. Valstybės narės, remdamosi savo institucijų struktūra ir atsižvelgdamos į subsidiarumo principą, nepažeisdamos 2 dalies, garantuoja, kad siekdamas konkurencingos elektros energijos rinkos ir nediskriminuodamos šių įmonių teisių ir įsipareigojimų, elektros energijos įmonės veikia laikydamosi šios direktyvos principų. Du teisės naudotis sistema būdai, nurodyti 17 ir 18 straipsniuose, turi duoti lygiaverčius ekonominius rezultatus, ir tuo pačiu tiesiogiai palyginamą rinkų atvėrimo laipsnį bei tiesiogiai palyginamas galimybes naudotis elektros energijos rinkomis.

2. Atsižvelgdamos į Sutarties atitinkamas nuostatas, o ypač į jos 90 straipsnį, valstybės narės, vadovaudamosi bendrais ekonominiiais interesais, elektros energijos sektoriaus įmonės gali nustatyti viešųjų paslaugų teikimo įsipareigojimus, reguliuojančius saugumą, taip pat ir saugų tiekimą, jo reguliarumą, kokybę ir kainą bei aplinkos apsaugą. Šie įsipareigojimai turi būti aiškūs, suprantami, nediskriminuojantys ir patikimi; valstybės narės nedelsiant paskelbia ir praneša apie įsipareigojimus bei jų pakeitimus Komisijai. Norinčios valstybės narės gali taikyti ilgalaikį planavimą, kaip priemonę aukščiau nurodytiems viešųjų paslaugų teikimo įsipareigojimams vykdyti.

3. Valstybės narės gali nutarti netaikyti 5, 6, 17, 18 ir 21 straipsnių nuostatų, jeigu šių nuostatų taikymas teisiškai ar faktiškai trukdys vykdyti elektros energijos įmonėms nustatytus įsipareigojimus dėl bendrų ekonominių interesų ir, jeigu tai nedarys tokios įtakos prekybos plėtojimui, kuri būtų priešinga Bendrijos interesams. Bendrijos interesai, remiantis šia direktyva ir Sutarties 90 straipsniu, be kita ko, apima įvykdžiusių tam tikrus reikalavimus vartotojų konkurenciją.

III SKYRIUS

Elektros energijos gamyba

4 straipsnis

Naujų elektros energijos gamybos pajėgumų statybai valstybės narės gali pasirinkti leidimų ir (arba) viešų konkursų tvarką. Leidimų ir viešo konkurso tvarka turi būti taikoma remiantis objektyviais, skaidriais ir nediskriminuojančiais kriterijais.

5 straipsnis

1. Jeigu valstybės narės pasirenka leidimų tvarką, valstybės narės nustato leidimų statyti savo teritorijose elektros energijos gamybos įrengimus išdavimo kriterijus. Tokie kriterijai susiję su:

- elektros energetikos sistemos, įrenginių ir įrangos saugumu ir apsauga;
- aplinkos apsauga;
- žemės naudojimu ir statybos vietos parinkimu;
- valstybinės žemės naudojimu;
- energijos naudojimo efektyvumu;
- pirminių energijos šaltinių pobūdžiu;
- konkreto pareiškėjo charakteristikomis — techninėmis, ekonominėmis ir finansinėmis galimybėmis;
- 3 straipsnio nuostatomis.

2. Detalūs kriterijai ir tvarka skelbiami viešai.

3. Pareiškėjai informuojami apie objektyvias ir nediskriminuojančias atsisakymo išduoti leidimą priežastis; priežastys turi būti labai gerai pagrįstos; jos persiunčiamos Komisijai. Pareiškėjui turėtų būti suteikta teisė sprendimą apskųsti.

6 straipsnis

1. Pasirinkusios paraiškų konkurso tvarką, valstybės narės ar atitinkamos valstybės narės paskirta kompetentinga institucija, remdamosi 2 dalyje nurodyta nuosekliai parengta sąmata, parengia naujų gamybos priemonių, tarp jų pakeičiamų pajėgumų, aprašą. Apraše atsižvelgiama į būtinybę sujungti sistemas. Reikalingi pajėgumai paskirstomi konkurso tvarka, laikantis šiame straipsnyje nurodytos procedūros.

2. Perdavimo sistemos operatorius ar bet kuri atitinkamos valstybės narės paskirta kompetentinga institucija bent kas dveji metai, valstybei prižiūrint, parengia ir paskelbia nuoseklią sąmatą apie elektros energijos gamybos ir perdavimo pajėgumus, kurie gali būti sujungti su kitomis sistemomis, jungiamųjų linijų su kitomis sistemomis poreikį, potencialius perdavimo pajėgumus ir elektros energijos paklausą. Sąmata apima kiekvienos valstybės narės nurodytą laikotarpį.

3. Detali informacija apie gamybos priemonių paraiškų konkurso tvarką paskelbiama *Europos Bendrijų oficialiajame leidinyje* mažiausiai prieš šešis mėnesius iki paskutinės pasiūlymų pateikimo konkursui dienos.

Kiekvienai valstybės narės teritorijoje įregistruotai įmonei pateikiamos konkurso sąlygos, kad ji turėtų pakankamai laiko pateikti pasiūlymą.

Konkurso sąlygose detalai apibūdinamos sutarties sąlygos ir tvarka, kurių turi laikytis visi paraiškas konkursui pateikiantys asmenys, bei išsamus sąrašas kriterijų, kuriais remiantis atrenkami konkurso dalyviai, kuriems suteikiama teisė pasirašyti sutartis. Šios sąlygos gali sietis su 5 straipsnio 1 dalyje nurodytomis sritimis.

4. Kvietimuose dalyvauti paraiškų konkurse reikalingiems elektros energijos gamybos pajėgumams įsigyti būtina atsižvelgti į elektros energijos tiekimo pasiūlymus su ilgalaikėmis garantijomis, kurias suteikia jau veikiančios elektros energijos įmonės, su sąlyga, kad būtų įvykdyti papildomi reikalavimai.

5. Valstybės narės paskiria valdžios institucijas arba valstybinę instituciją ar privačią organizaciją, nesusijusią su elektros energijos gamybos, perdavimo ir paskirstymo veikla, atsakinga už konkurso tvarkos organizavimą, priežiūrą ir kontrolę. Ši valdžios institucija ar organizacija imasi visų reikiamų veiksmų pasiūlymuose pateiktos informacijos konfidencialumui garantuoti.

6. Konkurso būdą pasirinkusių valstybių narių turintiems autonomiją ir nepriklausomiems gamintojams turėtų būti sudaryta galimybė įsigyti leidimą, remiantis 4 ir 5 straipsniuose nustatytais objektyviais, aiškiais ir nediskriminuojančiais kriterijais.

IV SKYRIUS

Perdavimo sistemos eksploatavimas

7 straipsnis

1. Valstybės narės paskiria arba pareikalauja perdavimo sistemas turinčių įmonių paskirti valstybių narių nurodytam laikotarpiui, atsižvelgiant į naudojimo efektyvumo ir ekonominę pusiausvyrą, sistemos dispečerį, atsakingą už perdavimo sistemos ir jungiamųjų linijų su kitomis sistemomis tam tikroje teritorijoje eksploatavimą, garantuoti priežiūrą, o prireikus, jos plėtojimą, siekiant garantuoti saugų tiekimą.

2. Valstybės narės turi garantuoti, kad būtų parengtos ir paskelbtos techninės taisyklės, nustatančios minimalius techninės konstrukcijos ir eksploatacijos reikalavimus prijungiant prie sistemos elektros energijos gamybos įrenginius, paskirstymo sistemas, tiesiogiai prijungto vartotojo įrengimus, jungiamąsias grandines ir tiesiogines linijas. Šie reikalavimai garantuoja sistemų sąveiką, yra objektyvūs ir nediskriminuojantys. Apie juos Komisijai pranešama vadovaujantis 1983 m. kovo 28 d. Tarybos direktyvos 83/189/EEB dėl informacijos apie techninius standartus ir reglamentus teikimo tvarkos ⁽¹⁾ 8 straipsniu.

3. Sistemos operatorius yra atsakingas už elektros energijos srautų sistemoje valdymą, atsižvelgiant į mainus su kitomis jungtinėmis sistemomis. Todėl sistemos operatorius privalo garantuoti elektros energetikos sistemos saugumą, patikimumą ir efektyvumą ir visas būtinas pagalbines paslaugas.

4. Sistemos operatorius suteikia kitos sistemos, su kuria sujungta jo sistema, dispečeriui pakankamai informacijos, kuri garantuotų saugų ir efektyvų darbą, koordinuojamą plėtojimą bei jungtinės sistemos veiklą.

5. Sistemos operatorius nediskriminuoja sistemos vartotojų ar sistemos vartotojų kategorijų, ypač savo dukterinių įmonių ar akcininkų naudai.

6. Jeigu perdavimo sistema dar neatskirta nuo gamybos ir paskirstymo veiklos, sistemos operatorius bent valdymo atžvilgiu veikia atskirai nuo kitos veiklos rūšių, nesusijusių su perdavimo sistema.

8 straipsnis

1. Perdavimo sistemos operatorius yra atsakingas už jo teritorijoje esančių elektros energijos gamybos pajėgumų dispečerinį valdymą ir jungiamųjų linijų su kitomis sistemomis naudojimo nustatymą.

2. Nepažeidžiant elektros energijos tiekimo, remiantis sutartiniais išipareigojimais, tarp jų tais, kurie nustatyti konkurso sąlygose, dispečerinis elektros energijos gamybos pajėgumų valdymas ir jungiamųjų linijų naudojimas remiasi objektyviais, paskelbtais ir nediskriminuojant taikomais kriterijais, kuriuos gali patvirtinti valstybė narė, garantuojančiais elektros energijos vidaus rinkos veikimą. Šiuose kriterijuose atsižvelgiama į ekonominę pirmumo teisę esamų pajėgumų bei gaunamai iš jungiamųjų linijų elektros energijai ir į sistemos techninius apribojimus.

⁽¹⁾ OL L 109, 1983 4 26 p. 8. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais 1994 m. Stojimo aktu.

3. Valstybė narė gali reikalauti, kad sistemos operatorius, atlikdamas dispečerinį elektros gamybos įrenginių valdymą, pirmenybę teiktų įrenginiams, naudojantiems atsinaujinančius energijos šaltinius, atliekas arba gaminantiems tuo pačiu metu šilumą ir elektros energiją.

4. Valstybė narė, siekdama saugaus tiekimo, gali suteikti pirmenybę gamybos įrenginiams, naudojantiems vietinius pirminės energijos šaltinius, neviršijant per metus 15 % pirminės energijos, reikalingos elektros energijai, suvartojama atitinkamoje valstybėje narėje, pagaminti.

9 straipsnis

Perdavimo sistemos operatorius saugo konfidencialią komercinę informaciją, kurią sužinojo darbo metu.

V SKYRIUS

Paskirstymo sistemos eksploatavimas

10 straipsnis

1. Valstybės narės gali įpareigoti paskirstymo įmones tiekti elektros energiją tam tikros vietovės vartotojams. Tokios tiekiamos elektros energijos tarifai gali būti reglamentuojami, siekiant, pvz., garantuoti, kad visiems vartotojams būtų suteiktos vienodos sąlygos.

2. Valstybės narės paskiria arba pareikalauja, kad įmonės, kurioms priklauso arba kurios yra atsakingos už paskirstymo sistemas, paskirtų sistemos operatorių, atsakingą už paskirstymo sistemos ir jungiamųjų linijų su kitomis sistemomis tam tikroje teritorijoje eksploatavimą, garantuojant priežiūrą, o prireikus, jos plėtojimą.

3. Valstybės narės garantuoja, kad sistemos operatorius laikysis 11 ir 12 straipsnių.

11 straipsnis

1. Paskirstymo sistemos operatorius prižiūri jo teritorijoje esančią elektros energijos paskirstymo sistemą, kad ji atitiktų saugumo, patikimumo ir efektyvumo reikalavimus, deramai atsižvelgiant į aplinkos apsaugos nuostatas.

2. Bet kuriuo atveju operatorius nediskriminuoja sistemos vartotojų ar sistemos vartotojų kategorijų, ypač savo dukterinių įmonių ar akcininkų naudai.

3. Valstybė narė gali reikalauti, kad paskirstymo sistemos operatorius pirmenybę suteiktų įrenginiams, naudojantiems atsinaujinančius energijos šaltinius, atliekas arba gaminantiems tuo pačiu metu šilumą ir elektros energiją.

12 straipsnis

Paskirstymo sistemos operatorius privalo saugoti visą konfidencialią komercinę informaciją, kurią jis sužinojo darbo metu.

VI SKYRIUS

Finansinės atskaitomybės išskyrimas ir jos skaidrumas

13 straipsnis

Valstybės narės ar bet kuri jų paskirta kompetentinga institucija, taip pat ginčų sprendimo institucijos, nurodytos 20 straipsnio 3 dalyje, turi teisę susipažinti su įmonių, gaminančių, perduodančių ar paskirstančių elektros energiją, finansine atskaitomybe, su kuria joms reikia susipažinti vykdant patikrinimus.

14 straipsnis

1. Valstybės narės imasi visų reikalingų veiksmų garantuoti, kad elektros energijos įmonių finansinė atskaitomybė būtų tvarkoma remiantis 2-5 dalių nuostatomis.

2. Elektros energijos įmonės, nepriklausomai nuo nuosavybės formos ar juridinio statuso, parengia, pateikia patikrinti auditui ir skelbia savo metinę finansinę atskaitomybę pagal nacionalinės teisės normas, reguliuojančias ribotos atsakomybės bendrovių metinę finansinę atskaitomybę, ir patvirtintas pagal 1978 m. liepos 25 d. Ketvirtąją Tarybos direktyvą 78/660/EEB, pagrįstą Sutarties 54 straipsnio 3 dalies g punktu, dėl tam tikrų rūšių bendrovių metinės finansinės atskaitomybės ⁽¹⁾. Įmonės, kurios pagal įstatymus neprivalo skelbti savo metinės finansinės atskaitomybės, saugo jos kopijas savo pagrindinėje buveinėje viešam susipažinimui.

3. Siekdamas išvengti diskriminacijos, kryžminio subsidijavimo ir konkurencijos iškreipimo, integruotos elektros energijos įmonės savo vidaus finansinėje apskaitoje pildo atskirą finansinę atskaitomybę gamybos, perdavimo ir paskirstymo veiklai, ir, prireikus, konsoliduotą finansinę atskaitomybę kitai, su energetika nesusijusiai veiklai, ką jos privalėtų daryti tuo atveju, kai šias veiklos rūšis vykdytų atskiros įmonės. Savo paaiškinamajame rašte kiekvienai veiklos rūšiai jos pateikia balansą, pelno ir nuostolių atskaitą.

4. Įmonės savo metinės finansinės atskaitomybės paaiškinamajame rašte nurodo turto ir išpareigojimų, išlaidų ir pajamų paskirstymo taisykles, kuriomis remiasi rengdamos 3 dalyje nurodytą atskirą finansinę atskaitomybę. Šios taisyklės gali būti pakeistos tik išimtiniais atvejais. Tokie pakeitimai turi būti nurodyti paaiškinamajame rašte ir deramai pagrįsti.

⁽¹⁾ OL L 222, 1978 8 14, p. 11. Direktyva su paskutiniais pakeitimais ir papildymais, padarytais 1994 m. Stojimo aktu.

5. Metinės finansinės atskaitomybės paaikškinamuosiuose raštuose nurodomi visi tam tikro dydžio sandoriai su susijusiomis įmonėmis, kaip apibrėžta 1983 m. birželio 13 d. Septintosios Tarybos direktyvos 83/349/EEB, pagrįstos Sutarties 54 straipsnio 3 dalies g punktu, dėl konsoliduotos finansinės atskaitomybės ⁽¹⁾ 41 straipsnyje, arba su asocijuotomis įmonėmis, kaip apibrėžta minėtos direktyvos 33 straipsnio 1 dalyje, arba su įmonėmis, priklausančiomis tiems patiems akcininkams.

15 straipsnis

1. Valstybės narės, vieninteliu pirkėju paskyrusios vertikaliai integruotą elektros energijos įmonę arba jos dalį, nustato sąlygas, kuriose reikalaujama, kad vienintelis pirkėjas veiktų atskirai nuo integruotos įmonės gamybos ir paskirstymo veiklos.

2. Valstybės narės garantuoja, kad nebus keičiamasi informacija tarp vertikaliai integruotų įmonių vienintelio pirkėjo veiklos ir jų gamybos bei paskirstymo veiklos, išskyrus informaciją, reikalingą vienintelio pirkėjo išpareigojimams vykdyti.

paskirstymo sistemos operatoriumi, o, kur reikia, su atitinkamu perdavimo sistemos operatoriumi.

3. Siekiant skaidrumo ir palengvinti derybas dėl teisės naudotis sistema, sistemos operatoriai, praėjus metams nuo šios direktyvos įgyvendinimo pradžios, privalo paskelbti orientacines naudojimosi perdavimo ir paskirstymo sistemomis kainas. Jeigu įmanoma, paskelbtos kitų metų orientacinės kainos turėtų remtis prieš tai 12 mėnesių laikotarpiu vykusiose derybose nustatyta vidutine kaina.

4. Valstybės narės gali pasirinkti reguliuojamą teisės naudotis sistema tvarką, suteikdamos atitinkamiems vartotojams teisę naudotis sistema, remiantis paskelbtais perdavimo ir paskirstymo sistemų tarifais, teisės naudotis sistema atžvilgiu bent lygiavertę šiame skyriuje nurodytai kitai teisės naudotis sistema tvarkai.

5. Atitinkamos perdavimo ar paskirstymo sistemos operatorius gali neleisti naudotis sistema, jeigu trūksta reikiamų pajėgumų. Nesuteikus leidimo, būtina išsamiai pagrįsti tokio atsisakymo priežastis, ypač atsižvelgiant į 3 straipsnį.

18 straipsnis

VII SKYRIUS

Galimybių naudotis sistema sudarymas

16 straipsnis

Siekdamos sudaryti galimybes naudotis sistema, valstybės narės gali pasirinkti 17 ir (arba) 18 straipsnyje nurodytas procedūras. Abiejuose straipsniuose nurodyta tvarka įgyvendinama laikantis objektyvių, skaidrių ir nediskriminuojančių kriterijų.

17 straipsnis

1. Kai teisė naudotis sistema suteikiama derybų keliu, valstybės narės imasi visų reikalingų priemonių, įgalinančių tarpusavyje derėtis elektros energijos gamintojus su valstybėse narėse įstatymiškai pripažintomis tiekimo įmonėmis ir atitinkamais vartotojais, esančiais sistemos teritorijoje arba už jos ribų, dėl galimybės naudotis sistema, pasirašant tarpusavyje tiekimo sutartis laisvanorišku komerciniu pagrindu.

2. Jeigu atitinkamas vartotojas yra prisijungęs prie paskirstymo sistemos, dėl teisės naudotis sistema deramasi su atitinkamu

1. Pasirinkusios vienintelį pirkėją, valstybės narės vieninteliu pirkėju sistemos operatoriaus teritorijoje paskiria juridinį asmenį. Valstybės narės imasi visų reikiamų priemonių, leidžiančių:

- i) paskelbti perdavimo ir paskirstymo sistemos naudojimo nediskriminuojantį tarifą;
- ii) atitinkamiems vartotojams nevaržomiems sudaryti tiekimo sutartis su gamintojais, siekiant patenkinti savo reikmes, ir su valstybėse narėse įstatymų pripažintomis tiekimo įmonėmis, esančiomis ne sistemos teritorijoje;
- iii) atitinkamiems vartotojams nevaržomiems sudaryti tiekimo sutartis su gamintojais, esančiais sistemos teritorijoje, siekiant patenkinti savo reikmes;
- iv) nepriklausomiems gamintojams derėtis su perdavimo ir paskirstymo sistemų operatoriais dėl teisės naudotis sistema, siekiant sudaryti sutartis su nepriklausančiais sistemai atitinkamai vartotojais savanorišku komerciniu pagrindu.

2. Vienintelis pirkėjas gali būti įpareigotas pirkti elektros energiją, kurios tiekimo sutartį atitinkamas vartotojas sudarė su sistemos teritorijoje arba už jos ribų esančiu gamintoju, kaina, lygia vienintelio pirkėjo pardavimo kainai, kuria elektros energija siūloma atitinkamiems vartotojams, atėmus 1 dalies i papunktyje nurodyto paskelbto tarifo dydį.

⁽¹⁾ OL L 193, 1983 7 18, p. 1. Direktyva su paskutiniais pakeitimais ir papildymais, padarytais 1994 m. Stojimo aktu.

3. Jeigu vienintelis pirkėjas neįpareigotas pirkti pagal 2 dalies nuostatas, valstybės narės imasi visų reikiamų priemonių garantuoti, kad 1 dalies ii ir iii papunkčiuose nurodytos tiekimo sutartys būtų vykdomos arba remiantis teise naudotis sistema, suteikiama pagal 1 dalies i papunktyje nurodytą paskelbtą tarifą, arba remiantis derybų būdu įgyta teise naudotis sistema 17 straipsnyje nustatytais sąlygomis. Pastaruoju atveju, vienintelis pirkėjas neprivalo paskelbti perdavimo ir paskirstymo sistemos naudojimo nediskriminuojančio tarifo.

4. Vienintelis pirkėjas gali atsisakyti leisti naudotis sistema ir pirkti elektros energiją iš teisėtų vartotojų, jeigu jam trūksta reikiamų perdavimo ar paskirstymo pajėgumų. Būtina nurodyta išsamiai pagrįstas atsisakymo priežastis, ypač atsižvelgiant į 3 straipsnį.

19 straipsnis

1. Valstybės narės imasi reikalingų priemonių, garantuojančių elektros energijos rinkų atvėrimą, kad būtų pakankamai sutarčių, sudarytų 17 ir 18 straipsniuose nurodytais sąlygomis, apie kurias Komisija informuojama kiekvienais metais.

Nacionalinės rinkos dalis apskaičiuojama remiantis Bendrijos elektros energijos, kurią sunaudoja galutiniai vartotojai, sunaudojantys daugiau kaip 40 GWh per metus, dalimi (remiantis vietoje sunaudojamu kiekiu, iš to kiekio autonomiją turinčių gamintojų pagaminta elektros energija).

Komisija Bendrijos dalies vidurkį apskaičiuoja remdamasi informacija, kurią jai reguliariai pateikia valstybės narės. Komisija Bendrijos dalies vidurkį paskelbia *Europos Bendrijų oficialiajame leidinyje* iki kiekvienų metų lapkričio mėnesio, nurodydama atveriamos rinkos dalį kartu su visa atitinkama skaičiavimo informacija.

2. 1 dalyje nurodytos nacionalinės rinkos dalis šešis metus bus palaipsniui didinama. Šis padidėjimas apskaičiuojamas mažinant 1 dalyje nurodytą Bendrijos 40 GWh dalį iki 20 GWh per metus, po trejų metų nuo šios direktyvos įsigaliojimo, ir iki 9 GWh elektros energijos per metus, po šešerių metų nuo šios direktyvos įsigaliojimo.

3. Valstybės narės įvardina vartotojus, kurie jų teritorijoje sudaro rinkos dalį, kaip apibrėžta 1 ir 2 dalyse, turinčius teisnumą ir veiksnumą sudaryti elektros energijos tiekimo sutartis remiantis 17 ir 18 straipsniais, su sąlyga, kad visi galutiniai vartotojai,

sunaudojantys daugiau kaip 100 GWh per metus (remiantis vietoje sunaudojamu kiekiu, įskaitant autonomiją turinčius gamintojus), priklausytų aukščiau nurodytai grupei.

Paskirstymo įmonės, jeigu jos dar nelaikomos vartotojais, kaip apibrėžta šioje dalyje, turi teisnumą ir veiksnumą 17 ir 18 straipsniuose nustatytais sąlygomis sudaryti elektros energijos, kurią suvartoja jų paskirstymo sistemos atitinkami vartotojai, tiekimo sutartis, siekiant aprūpinti tuos vartotojus.

4. Valstybės narės iki kiekvienų metų sausio 31 d. paskelbia kriterijus, kuriais remiantis nustatomi atitinkami vartotojai, galintys sudaryti sutartis 17 ir 18 straipsniuose nustatytais sąlygomis. Ši informacija kartu su visa kita atitinkama informacija, pateikta pagrįsti 1 dalyje nurodytam rinkos atvėrimui, skelbiama *Europos Bendrijų oficialiajame leidinyje*. Komisija gali paprašyti valstybės narės pakeisti 3 dalyje minėtą informaciją, jeigu tai trukdo teisingai taikyti šią direktyvą siekiant elektros energijos vidaus rinkos sklandaus veikimo. Jeigu atitinkama valstybė narė tris mėnesius nepatenkina šio prašymo, galutinis sprendimas priimamas vadovaujantis 1987 m. liepos 13 d. Tarybos sprendimo 87/373/EEB, nustatančio Komisijos naudojimosi jais suteiktais įgyvendinimo įgaliojimais tvarką ⁽¹⁾, 2 straipsnio I tvarka.

5. Siekiant nesutrikdyti elektros energijos rinkų atvėrimo pusiausvyros 26 straipsnyje nurodytu laikotarpiu:

- a) nedraudžiama sudaryti elektros energijos tiekimo sutartis pagal 17 ir 18 straipsnių nuostatas su kitos valstybės narės sistemos tinkamais vartotojais, jeigu vartotojas laikomas tinkamu abiejų sistemų atžvilgiu;
- b) atsisakius a punkte nurodytų operacijų dėl to, kad vartotojas laikomas tinkamu tik vienos iš dviejų sistemų atžvilgiu, Komisija, atsižvelgdama į rinkoje susiklosčiusią situaciją ir bendrus interesus, gali įpareigoti atsisakiusią šalį, paprašius tinkamo vartotojo valstybei narei, tiesti reikalingą elektros energiją.

Lygiagrečiai su 26 straipsnyje nurodyta tvarka ir tvarkaraščiu ir ne vėliau kaip praėjus pusei šiame straipsnyje nurodyto laikotarpio, Komisija, remdamasi rinkos raida ir atsižvelgdama į bendrus interesus, peržiūri pirmosios pastraipos b punkto taikymą. Remdamasi sukaupta patirtimi, Komisija įvertina situaciją ir praneša apie galimą elektros energijos rinkų atvėrimo pusiausvyros sutrikdymą, kaip aprašyta šioje dalyje.

⁽¹⁾ OL L 197, 1987 7 18, p. 33.

20 straipsnis

1. Valstybės narės imasi reikiamų priemonių, leidžiančių:

- i) nepriklausomiems ir autonomiją turintiems gamintojams vesti derybas dėl teisės naudoti sistema, aprūpinant savo struktūras ir dukterines įmones, esančias toje pačioje arba kitoje valstybėje narėje, per bendrą jungtinę sistemą;
- ii) gamintojams, esantiems už sistemos teritorijos ribų, sudaryti tiekimo sutartis pakviečiant juos dalyvauti paraiškų konkursuose dėl naujų gamybinių pajėgumų ir naudojimosi sistema, įvykdant sutartį.

2. Valstybės narės garantuoja, kad šalys derasi sąžiningai ir nė viena nepiktinaudžiauja padėtimi, trukdydama pasiekti teigiamų rezultatų.

3. Valstybės narės paskiria kompetentingą nepriklausomą nuodalyvaujančių šalių instituciją ginčams, susijusiems su atitinkamomis sutartimis ir derybomis, spręsti. Svarbiausia, ši institucija sprendžia ginčus, susijusius su sutartimis ir derybomis arba atsisakoma leisti naudoti sistema arba pirkti.

4. Neišdavus leidimo naudoti ar suteikti galimybę naudoti sistema kilus pasienio ginčams, ginčų nagrinėjimo įstaiga yra ta, kurios kompetencijai priklauso vienintelio pirkėjo sistema arba sistemos operatorius.

5. Kreipiantis į šią instituciją, nepažeidžiama apskundimo teisė pateikti apeliacinį skundą, numatytą Bendrijos teisėje.

21 straipsnis

1. Remdamosi 17 ir 18 straipsniuose nustatyta tvarka ir teisėmis, valstybės narės imasi priemonių, leidžiančių:

- visiems jų teritorijoje esantiems elektros energijos gamintojams ir valstybėse narėse įstatymų pripažintoms tiekimo įmonėms tiesiogine linija aprūpinti savo struktūras, dukterines įmones ir teisėtus vartotojus,
- jų teritorijoje esančius tinkamus vartotojus tiesiogine linija apsirūpinti elektros energija, tiekama gamintojų ir tiekimo įmonių, jeigu valstybėse narėse tie tiekėjai yra įstatymų pripažinti.

2. Valstybės narės nustato leidimų statyti tiesiogines linijas jų teritorijose išdavimo kriterijus. Šie kriterijai privalo būti objektyvūs ir nediskriminuojantys.

3. 1 dalyje nurodyta galimybė tiekti elektros energiją tiesiogine linija nedaro įtakos galimybei sudaryti elektros energijos tiekimo sutartis, numatytas 17 ir 18 straipsniuose.

4. Valstybės narės gali iškelti sąlygą, kad statyti tiesioginę liniją leidžiama arba gavus neigiamą atsakymą dėl teisės naudoti sistema, atitinkamai remiantis 17 straipsnio 5 dalimi arba 18 straipsnio 4 dalimi, arba laikantis 20 straipsnyje nustatytos ginčų sprendimo tvarkos.

5. Valstybės narės gali atsisakyti išduoti leidimą statyti tiesioginę liniją, jeigu šis leidimas trukdytų taikyti 3 straipsnio nuostatas. Atsisakymas turi būti motyvuotas.

22 straipsnis

Valstybės narės sukuria atitinkamus efektyvius bei detalius reguliavimo ir kontrolės mechanizmus, siekdamos išvengti piktnaudžiavimo dominuojančia padėtimi, ypač darant žalą vartotojams, ir agresyvios veiklos. Kuriant šiuos mechanizmus, būtina atsižvelgti į Sutarties nuostatas, ir pirmiausia į jos 86 straipsnį.

VIII SKYRIUS

Baigiamosios nuostatos

23 straipsnis

Staiga įvykus energetikos rinkos krizei ir iškilus grėsmei žmonėms, aparatūrai, įrangai ar sistemos vientisumui, valstybė narė gali imtis reikalingų laikinų saugumo priemonių.

Šios priemonės turi kuo mažiau trikdyti vidaus rinkos darbą ir neturi būti taikomos plačiau, negu būtina įveikti atsiradusius sunkumus.

Valstybės narės nedelsdamos informuoja apie šias priemones kitas valstybes nares ir Komisiją, kuri gali nutarti, kad atitinkama valstybė narė privalo pakeisti ar panaikinti šias priemones, jeigu jos iškreipia konkurenciją ir daro neigiamą įtaką prekybai, ir tai nesutampa su bendrais interesais.

24 straipsnis

1. Valstybės narės, kuriose laikytis įsipareigojimų ar garantijų dėl sistemos darbo laikantis šios direktyvos nuostatų gali būti neįmanoma iki šios direktyvos priėmimo, gali prašyti Komisijos

suteikti laikiną režimą, kuris suteikiamas, be kita ko, atsižvelgiant į atitinkamos sistemos dydį, sistemos sujungimo mastą ir energetikos pramonės struktūrą. Komisija, prieš priimdama sprendimą, laikydamasi konfidencialumo, informuoja valstybes nares apie tokį taikymą. Šis sprendimas skelbiamas *Europos Bendrijų oficialiajame leidinyje*.

2. Laikino režimo trukmė siejama su 1 dalyje nurodytų išpareigojimų ar garantijų galiojimo pabaiga. Laikinam režimui gali būti taikomos nuo šios direktyvos IV, VI ir VII skyrių reikalavimų leidžiančios nukrypti nuostatos. Informacija apie prašymus skirti laikiną režimą Komisijai pateikiama ne vėliau, kaip praėjus vieneriems metams nuo šios direktyvos įsigaliojimo.

3. Valstybės narės, įsigaliojus šiai direktyvai, pateikusios esminių sunkumų, susijusių su mažų izoliuotų sistemų darbu, įrodymus, gali prašyti Komisijos leisti nukrypti nuo atitinkamų IV, V, VI, VII skyrių nuostatų. Komisija, prieš priimdama sprendimą, laikydamasi konfidencialumo, informuoja valstybes nares apie tokį prašymą. Šis sprendimas skelbiamas *Europos Bendrijų oficialiajame leidinyje*. Šios dalies nuostatos taikomos ir Liuksemburgiui.

25 straipsnis

1. Komisija Tarybai ir Europos Parlamentui iki pirmųjų metų pabaigos nuo šios direktyvos įsigaliojimo pateikia ataskaitą apie su šios direktyvos nuostatomis nesusijusius derinimo reikalavimus. Prireikus, Komisija kartu su ataskaita pateikia pasiūlymus dėl derinimo, būtino efektyviam elektros energijos vidaus rinkos veikimui.

2. Per dvejus metus nuo pasiūlymų pateikimo dienos Taryba ir Europos Parlamentas dėl jų pateikia savo išvadas.

26 straipsnis

Komisija patikrina kaip taikoma ši direktyva ir pateikia ataskaitą apie sukauptą su elektros energijos vidaus rinkos darbu susijusių patirtį ir apie 3 straipsnyje nurodytų bendrų taisyklių taikymą,

skirdama Europos Parlamentui ir Tarybai, atsižvelgiant į sukauptą patirtį, pakankamai laiko apsvarstyti galimybę plačiau atverti rinką, atsiradusią praėjus devyneriems metams nuo šios direktyvos įsigaliojimo, atsižvelgiant į 17 ir 18 straipsniuose nurodytų sistemų tarpusavio suderinamumą.

27 straipsnis

1. Valstybės narės priima įstatymus ir kitus teisės aktus, kurie, įsigalioję ne vėliau kaip iki 1999 m. vasario 19 d., įgyvendina šią direktyvą. Apie tai jos nedelsdamos praneša Komisijai.

2. Atsižvelgiant į Belgijos, Graikijos ir Airijos elektros energijos sistemos konkrečias technines charakteristikas, šioms valstybėms gali būti paskirti papildomi atitinkami vienerių, dvejų ir vienerių metų laikotarpiai šioje direktyvoje numatytiems įpareigojimams vykdyti. Šios valstybės narės, pasinaudojusios šia joms suteikta galimybe, informuoja apie tai Komisiją.

3. Valstybės narės, priimdamos šias priemones, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

28 straipsnis

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Bendrijų oficialiajame leidinyje*.

29 straipsnis

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje, 1996 m. gruodžio 19 d.

Europos Parlamento vardu

Pirmininkas

K. HÄNSCH

Tarybos vardu

Pirmininkas

S. BARRETT